

همه کودکان تیزهوشند اگر ...

چگونه استعدادهای واقعی کودک خود را
کشف و تقویت کنیم

دکتر میریام استاپرد

ترجمه

دکتر سهراب سوری

امیر صادقی بابلان

نشر دانش ایران

Iran Science Press

پیشگفتار ۷

نقش پدر یا مادر به عنوان آموزگار

- ۸ مهارتهایی که مشوق یادگیری هستند
- ۱۲ مفید بار آوردن کودکان
- ۱۳ استفاده مثبت از انضباط
- ۱۶ ایجاد ارتباط موفقیت آمیز با کودکان

سیر طبیعی رشد

- ۲۰ درک مراحل رشد
- ۲۱ نمودارهای رشد
- ۲۲ رشد ذهنی
- ۳۰ رشد جابه جایی حرکتی
- ۴۰ رشد مهارتهای دستی
- ۴۹ رشد اجتماعی
- ۵۴ رشد از نظر کنترل ادرار
- ۵۹ رشد از نظر کنترل مدفوع
- ۶۲ رشد شخصیتی
- ۶۵ رشد گفتاری

عوامل مؤثر بر رشد

- ۷۲ تندرستی
- ۷۳ شادکامی
- ۷۳ نگرش والدین
- ۷۶ جایگاه کودک در خانواده

ابزارهای یادگیری

- ۱۲۴ فراهم آوردن محیط محرک
- ۱۲۵ انتخاب اسباب بازی
- ۱۲۹ استفاده از وسایل خانگی برای ساختن اسباب بازی
- ۱۳۰ سرگرمیهای خانگی
- ۱۳۴ کامپیوتر
- ۱۳۴ تلویزیون و ویدئو
- ۱۳۵ کتاب و مطالعه
- ۱۳۷ فعالیتهای زیر نظر والدین
- ۱۴۲ اسباب بازیهایی برای کودکان نوزاد تا ۶ ماهه
- ۱۴۴ اسباب بازیهایی برای کودکان ۷ تا ۱۲ ماهه
- ۱۴۶ اسباب بازیهایی برای کودکان ۱۲ تا ۱۸ ماهه
- ۱۴۸ اسباب بازیهایی برای کودکان ۱۸ ماهه تا ۲ ساله
- ۱۵۰ اسباب بازیهایی برای کودکان ۲ تا ۳/۵ ساله
- ۱۵۲ اسباب بازیهایی برای کودکان ۳/۵ تا ۵ ساله
- ۱۵۴ اسباب بازیهایی برای کودکان ۵ تا ۷ ساله

کودکان استثنایی

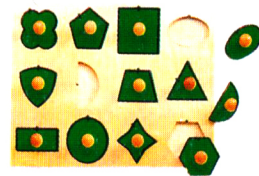
- ۱۵۸ کودکان پرهوش
- ۱۶۴ کودکان کم هوش
- ۱۶۵ کودکان در خودمانده
- ۱۶۷ کودکان مبتلا به لکنت زبان
- ۱۶۸ کودکان مبتلا به اختلال یادگیری
- ۱۷۰ کودکان مبتلا به اختلال شنوایی
- ۱۷۰ کودکان مبتلا به اختلال بینایی
- ۱۷۳ کودکان مبتلا به معلولیت جسمانی

کودک و مدرسه

- ۱۷۶ انتخاب مهد کودک
- ۱۷۷ شروع دبستان
- ۱۸۱ درک دنیای جدید کودک
- ۱۸۳ رابطه در حال تغییر بین شما و کودکان
- ۱۸۵ نمایه
- ۱۸۹ اطلاعات مفید برای پدران و مادران

- ۷۸ جنسیت
- ۸۰ شخصیت
- ۸۱ همدلی
- ۸۳ ناسازگاری
- ۸۴ آسیب پذیری
- ۸۵ دلبستگی مطمئن
- ۸۷ فشار روانی
- ۸۹ جدایی و طلاق والدین

آزمونهای ساده

- ۹۲ مقدمه
- ۹۴ طراحی آزمونهای ساده
- ۹۷ ■ آزمون چشایی
- ۹۸ ■ آزمون شنوایی
- ۱۰۱ ■ آزمون مهارتهای کلامی
- ۱۰۴ ■ آزمون هوش
- ۱۰۸ ■ آزمون قدرت مشاهده
- ۱۱۴ ■ آزمون ادراک
- ۱۱۸ ■ آزمون بینایی

سرشناسه : استاپرد، میریام، ۱۹۳۷ - م
 سرشناسه : Stoppard, Miriam
 عنوان و نام پدیدآور : همه کودکان تیزهوشند اگر... چگونه استعدادهای واقعی کودک خود را کشف و تقویت کنیم/ میریام استاپرد؛ ترجمه سهراب سوری، امیر صادقی بابلان.

مشخصات نشر : تهران: دانش ایران
 مشخصات ظاهری : (۱۸۸) ص. مصور (رنگی).
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۶۱۹۰-۲۲-۱
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : Test your child: how to discover and enhance your child's true potential
 عنوان اصلی: عنوان اصلی: Test your child: how to discover and enhance your child's true potential
 یادداشت : نمایه
 موضوع : کودکان - روانشناسی.
 موضوع : کودکان - رشد.
 موضوع : کودکان - سرپرستی.
 شناسه افزوده : سوری، سهراب، ۱۳۴۵ - مترجم
 شناسه افزوده : صادقی، امیر، ۱۳۴۶ - مترجم
 رده بندی کنگره : ۸ ۱۳۸۸ هـ. الف / BF۷۲۲
 رده بندی دیویی : ۳۵۵/۲۳۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۱۱۹۶۴۹۲

همه کودکان تیزهوشند اگر...

مؤلف: دکتر میریام استاپرد
 ترجمه: سهراب سوری، امیر صادقی بابلان
 چاپ: کاخ
 صمافی: نمونه
 لیتوگرافی: سیب
 شمارگان: ۱۰۰۰۰
 ناشر: نشر دانش ایران
 چاپ پنجم و سوم: پاییز ۹۶

تلفن نشر دانش ایران: ۰۲۱-۵۱۵۱۰۵۱۵۱ (۵۳۸۲۲) ketab-۰۲۱
 تلفن مرکز پخش و فروش: ۰۲۱-۸۸۹۸۴۸۱۱-۱۲
 مق چاپ برای نشر دانش ایران محفوظ است

درک مراحل رشد

همچنانکه کودک شما رشد می‌کند، پیشرفت او توقف‌ناپذیر است و با سرعتی که ویژه خود او است انجام می‌گیرد، ولی شما می‌توانید آن را تشویق و تحریک نمایید. آنچه شما نمی‌توانید تغییر دهید ترتیب مراحل رشد او است.

چند اصل کلی

رشد یک پدیده مستمر است. ممکن است در بعضی زمینه‌ها کند شود ولی هرگز متوقف نمی‌گردد. گاهی نیز به نظر می‌رسد که رشد کودک در زمینه‌های خاصی پیشرفت بیشتری نشان می‌دهد اما در مقابل رشد در زمینه‌های دیگر کندتر می‌شود. از نظر سرعت رشد، هیچ دو کودکی مثل هم نیستند. مثلاً کودک شما حتماً قبل از اینکه راه برود نشستن را می‌آموزد، ولی زمانهای دقیق نشستن و راه رفتن او با سایر کودکان فرق خواهد داشت.

رشد همچنین بستگی کامل به درجه بلوغ مغز، دستگاه عصبی، و سایر قسمتهای بدن دارد. تا زمانی که دستگاه عصبی، عضلات، و مفاصل به بلوغ کافی نرسیده باشند کودک نمی‌تواند راه برود. به همین ترتیب و از همه مهمتر، هیچ کودکی نمی‌تواند کنترل ادرار و مدفوع خود را به دست آورد مگر اینکه تمام ارتباطات عصبی بین مغز، نخاع، مثانه و روده شکل گرفته باشد. هر قدر تمرین نشستن روی لگن نمی‌تواند تغییری در این امر ایجاد کند.

تکلم وابسته به رشد عضلانی و مغز است؛ تا زمانی که دهان بزرگ، کام قوس‌دار، و زبان کوچکتر نشود (بین ۲۴ تا ۳۶ هفتگی عمر کودک) امواج و عضلات مربوط به تکلم قادر به تولید صداهای لازم برای بیان کلمات نخواهند بود. معمولاً مغز تا قبل از ۱۲ ماهگی رشد کافی برای حرف زدن پیدا نمی‌کند. تنها پس از رسیدن به این مرحله از رشد است که می‌توان حرف زدن را «یاد داد». برخی بچه‌ها اولین کلمه خود را خیلی زود در ۳۲ هفتگی و بعضی خیلی دیر در سه یا چهار سالگی، به زبان می‌آورند. معمولاً دخترها زودتر از پسرها حرف می‌زنند. اولین کلمات فرزند شما اسم هستند. بعد از آن، کودک از فعل استفاده می‌کند.

با ملاحظه دقیق کودکان متوجه خواهید شد که رشد، در زمینه هر مهارتی که تصورش را بکنید، همیشه از سر به طرف پا پیش می‌رود. مثلاً، هرچند ممکن است عجیب به نظر برسد، اولین مرحله راه رفتن کنترل سر است؛ حفظ تعادل و ایستادن بر روی دو پا آخرین مراحل هستند.

همچنانکه کودک شما بزرگتر می‌شود، متوجه می‌شوید که همگام با بلوغ کودکان، مهارتهای وی ظریفتر و دقیقتر می‌شوند. مثلاً تلاشهای اولیه برای صحبت کردن عبارت‌اند از تکان دادن و بالا و پایین بردن تمام بدن، حتی تکان دادن دستها و پرتاب کردن پاها، تا اینکه بالاخره گفتار به حرکات دهان و حالات صورت محدود می‌شود.

نمودارهای رشد

برای اینکه والدین نقشه راهنمایی در مورد اینکه کودکان چگونه واجد مهارتهای ویژه، مثل راه رفتن، صحبت کردن، اجتماعی شدن، و کنترل مدفوع و ادرار می‌شود در اختیار داشته باشند، من مجموعه‌ای از نمودارهای مصور را تهیه کرده‌ام.

به یاد داشته باشید که فقط یک جنبه نمودارها در مورد همه بچه‌ها صدق می‌کند و آن ترتیب تغییرات مربوط به رشد است که در حین کسب هر مهارت خاص مشاهده می‌شود. سرعت و سهولت کسب هر مهارت، برای هر کودکی با کودکان دیگر متفاوت است و بنابراین همه زمانها و سنین گفته شده را بایستی فقط یک راهنمای تقریبی دانست. در واقع پزشکان بیشتر اوقات از ارقام میانگین استفاده می‌کنند، در حالی که مقدار میانگین وجود خارجی ندارد، زیرا از طریق محاسبات ریاضی به دست می‌آید، نه با مشاهده. بنابراین احتمال اینکه کودک شما هر کاری را دقیقاً در زمان میانگین گفته شده انجام دهد بسیار کم است؛ کودک شما به احتمال قریب به یقین آن کار را زودتر یا دیرتر انجام خواهد داد.

کار کردن با کودک خود

برای ارائه کمک مناسب در زمان مناسب به منظور حداکثر ساختن شانس رسیدن فرزندان به استعداد بالقوه کامل او، باید تلاشهای خود را با مرحله‌ای از رشد که کودکان در آن قرار دارد هماهنگ کنید. بنابراین یک عنصر مهم در نمودارهای ارائه شده، پیشنهادها سازنده‌ای است که در مورد نقش شما به عنوان یاریگر و آموزش‌دهنده ارائه شده است. این پیشنهادها ساده و عملی هستند و اکثراً نیاز به هیچ زحمتی ندارند. در حقیقت همان کارهایی هستند که والدین خوب بدون فکر کردن انجام می‌دهند. هدف از آنها داشتن کودکی شاد، صمیمی، و مطمئن به محبت والدین است. من هیچ جا نگفته‌ام که شما باید کجا، چه موقع، هر چند وقت یک بار، یا چه مدت این فعالیتها را انجام دهید، زیرا باید به طور خودانگیز و به مدت زمان طبیعی انجام شوند. به طور کلی هر موقعیتی برای تفریح، بازی، و نزدیکی به کودک زمان مناسبی است، و بی‌حوصلگی کودک شما نشانه زمان توقف آن کار است. بنابراین می‌توان گفت روزی چهار یا پنج بار و هر بار سه یا چهار دقیقه، حداقل تعداد دفعات لازم برای انجام هر فعالیت پیشنهادی در نمودارهاست.

هدف از این فعالیتها این نیست که کودک خود را تیزهوش کنید، بلکه یکی از اهداف جانبی آن است که انتظارات غیرواقع‌بینانه برای کودک خود نداشته باشید، و کودک خود را برای رسیدن به معیارهای دلخواه و بی‌ضابطه، تحت اجبار یا فشار قرار ندهید، بلکه فقط به صورت حمایتگر در کنار او قرار بگیرید. از آنجا که کودکان در سالهای اول زندگی بیش از هر زمان دیگری یاد می‌گیرند، والدین مسئولیتهای سنگینی به عنوان معلمهای دلسوز و صبور در قبال کودکان پیش‌دبستانی خود به عهده دارند.

تصور ایفای نقش پدر یا مادر به عنوان معلم، بسیار جذاب است. این نقشی است که سرگرم‌کننده و بی‌نهایت پرمهر خواهد بود.

قبل از شروع مطالعه نمودارها، مطالعه اطلاعات عمومی مربوط به اکتساب هر مهارت، جالب خواهد بود. در این قسمتها با بهترین طریقه سازگار ساختن خود با تغییرات و تحولات فرزند خود، و چند سرنخ در مورد چگونگی ایجاد یک محیط امن و شاد برای شکوفایی وی، آشنا می‌شوید.